

střídavými výbuchy hněvu a stavy netečnosti odradit všechny, kteří mu mohli v řešení složitých situací pomoci. Obklopoval se oblíbenci (milci) z řad nižší šlechty (Jan Čúch ze Zásady, Nikl ze Sedlice, Jíra z Roztok, pražský měšťan Zikmund Huler, povýšený do zemanského stavu aj.), kteří se těšili jeho bezmezné důvěře, avšak nemohli svým vlivem ani svými schopnostmi čelit rostoucím ambicím panstva, dalších členů lucemburského rodu a vysoké církevní hierarchie.

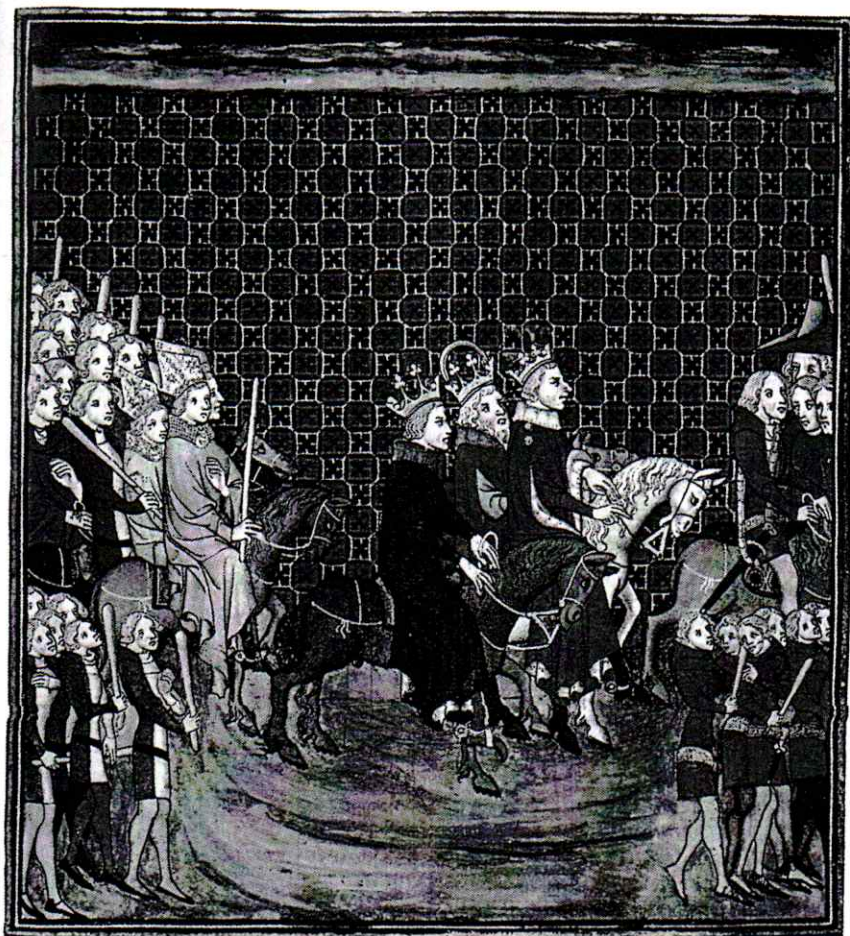
Podstatně se také zhoršila mezinárodní situace, kterou v největší míře ovlivňovalo papežské schizma (rozkol v církvi způsobený současnou existencí dvou, později i tří papežů). Karel IV. se totiž pokusil vrátit papežské sídlo z Avignonu zpět do Říma a jeho přičiněním skutečně Řehoř XI. do Říma přesídlil. Ale při volbě dalšího papeže v roce 1378 došlo k rozkolu. Urban VI. se ujal stolce v Římě, avšak francouzští kardiálové zvolili vzdoropapeže Klimenta VII., který se usadil v Avignonu. Rozkol se přenesl do politického života a rozštěpil křesťanský svět na dva nepřátelené tábory.

Za tohoto stavu Václav IV., sotva sedmnáctiletý, přejímal vládu v zemích Koruny české i v říši římské. Zpočátku se snažil pokračovat v linii politiky svého otce. Postavil se na stranu římského papeže a připravoval se i na cestu do Říma k císařské korunovaci. Po čase ale na tuto hodnost rezignoval. V roce 1383 na nátlak francouzské diplomacie zaujal ke sporu v církvi neutrální stanovisko a zároveň jmenoval generálním vikářem, tj. zástupcem římského krále v Itálii, zásadního stoupence francouzské strany, moravského markraběte Jošta. Tyto kroky mu alespoň na čas zajistily klid v říši, v Čechách se však staly podnětem k ostrému a vleklému sporu s novým pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna, vášnivým straníkem římské-

pak připadlo králi Václavovi IV. Přestože se navenek v postavení Moravy zdánlivě nic neměnilo, mělo období neustálých vnitřních zápasů významný dopad na vnitřní správu. Zřetelně vzrostla moc šlechty. Několikrát došlo pod tlakem nejmocnějších rodů k uzavření dohod o zemském míru. Vznikl tzv. **landfrýd**, který se ze smluvního aktu postupně změnil v jakousi kolektivní autoritu reprezentující moravskou politickou obec.

Oblíbené emblémy Václava IV. — točnice a ledňáček (německy psaná Bible Václava IV.).

Václav IV. a Karel IV. při slavnostním vjezdu do Paříže. Na bílém koni mezi nimi francouzský král Karel V. (1378).